Интерес представлява информацията, че според ДС някои висши духовници в БПЦ са съдействали за укриването от „народната власт” издирвани от нея лица.

Такива са примерите с **Търновския митрополит Софроний,** с чиято помощ е укрит в продължение на 6 години между 1945-1951 г. бившият подофицер от авиацията Господин Запрянов в Дряновския, Къпиновския и Присовския манастири.

Още по-показателен е случая с Никола Коларов, общественик, журналист и активист на македонското движение в България. Той е осъден от „Народния съд” на 10 години затвор, но със знанието и съдействието на **патриарх Кирил** той се укрива до 1956 г. в църковно стопанство край Пловдив.

.

В доклада са посочени и примери на съпротива срещу комунистическата власт или случаи, при които свещеници са репресирани от режима. Такъв е примерът със свещеника Димитър Ройдев от с. Розово, Казанлъшко, който за това, че поздравил група кооператори с израза „Добър ден роби” е бил осъден.

Цитирани са изказвания на различни свещенослужители, които ДС намира за опасни. Представен е подробна статистика за работата на отдела срещу духовенството.

Документът е включен в разширеното DVD-издание на сборника на комисията по досиетата ***„Държавна сигурност – политическа полиция”,*** *2012 г.*

Строго секретно!

Д О К Л А Д

За състоянието на агентурно-оперативната работа сред духовенството и сектите.

Отделение"Духовенство и секти" при отдел I на III управление ДС разработва и наблюдава вражеските елементи всред католическото и православно духовенства, протестанските и др.религиозни секти.

Православната като национална църква е най-голяма. В цялата страна има 2850 църкви, обслужвани от 2280 свещеника; 246 манастири, от които само 87 обитаеми с 350 монаси и монахини.

Католическото население е концентрирано главно в двете Пловдивски околии, София, Свищовско, Никополско, М.Търновско,Старозагорско,Русе, Ямбол и Бургас. В страната има 59 черкви и 11 манастира, обслужвани от 158 свещеници, монаси и монахини. Общият брой на католиците в България е около 60 хиляди.

Основните секти са: Адвентната, петдесятната, конгрешанската, методистката, баптистката, адвентно-реформаторската и дъновистката.Обхващат главно София, Североизточна и Югоизточна България Общият брой на черквите е 216. Обслужват се от 105 пастори и проповедници. Членската им маса е около 18,000 души, изхождащи предимно от селско и дребно градско население.

Вражеският контингент сред православната църква е..742.... души, сред католиците .109...души и сред сектите.314.

Общо влиянието на всички религиозни общности сред народа е слабо. Особено рязко се намали тяхното влияние след процесите над протестанските пастори - шпиони през 1949 година, процеса сред католическите попове през 1952 година и над теософите през 1953 год В последните две-три години се констатирва известно съживление и активизиране официалната религиозна и вражеска дейност сред православното, католическото и протестанско духовенства, подтиквани и организирани предимно от вражески елементи.

След 9.IX.44 година са репресирани 97 православни свещени-

ци от които 13 са осъдени на смърт; 99 католически свещеници и активисти от които в затворите са 31 и 5 ликвидирани и 48 протестантски духовни лица.

Периодически се проверява дейността на намиращите се в затвора и следи хода на разработването на някои от тях.

През 1956-58 година са реализирани общо 47 обекта. Дадени са на съд 14, изпратени в ТВО -4, филтрирани - 23, вербовани - 3, и освободени 3. Реализираните обекти са класови и идеологически врагове. Разгромена бе секта"Добрия самарянин" през 1956 г., като общо бяха задържани 19 нейни ръководители и активисти. Трима бяха осъдени на различни срокове затвор. Същите разпространяваха писма до различни лица в страната, включително до ЦК на БКП, Президиума на НС и др. институти, с вражеско съдържание изхождащи от т.н."християнска партия

Вражеската дейност всред религиозните общности се изразява предимно във вражеска агитация и пропаганда/явна и прикрита/, шпионаж и включване на отделни обекти в нелегални организации, в укривателство на нелегални лица, разпространение на анонимни писма с вражеско и тенденциозно съдържание.

Вражеската дейност всред православното духовенство в последните няколко години се изразява в следното:

От 1945 година до края на 1951 година в Дряновския, Къпиновския и Присовския манастири се е укривал като нелегален, с помощта на търновския митрополит СОФРОНИЙ, бившия подофицер от авиацията ГОСПОДИН ХРИСТОВ ЗАПРЯНОВ.

На 3 юли 1956 година бе заловен в църковното земеделско стопанство край гр.Пловдив нелегалния НИКОЛА КОСТАДИНОВ КОЛАРОВ, бивш ръководен михайловист, укриван под друго име, със знанието и съдействието на патриарх КИРИЛ.

Част от назначените в Синода лица развиват активна вражеска дейност. Следствието на осъдения в края на 1956 година арх.ФИЛОВ, показа, че той със съдействието на митрополит ФИЛАРЕТ е назначавал вражески елементи в Синода и обособил група от тях. При обиска в кабинета на ФИЛОВ в Синода бе намерен пистолет за което знаели и други служители от Синода.

От показанията на РУСИ ИВАНОВ и СТАНЧ ПЕНЧЕВ от с.Руда, Старозагорско от м.ноември 1956 година се установи, че свещ.ХРИСТО МАЗНЕВ от с.Овощник, Казанлъшко им поставил задача да изградят нелегална група за борба против народната власт. В резултат на това ИВАНОВ изградил такава от 4 души. Сам той е слагал камъни в гроздето

което продавал на ДСП"Винпром" в Стара Загора.

Задържания през 1956 година православен свещ.ПАВЕЛ МУРДЖЕВ от гр.Чирпан е признал, че е подпомагал с продукти групата на изменниците на Родината ДЖОНЕВ и ВЪТЕВ, посредством техния ятак д-р ПАНЧЕВ.

Свещеник ДИМИТЪР РОЙДЕВ от с.Розово,Казанлъшко е поздравил група кооператори с"Добър ден роби", за което е осъден.

Свещ.СИМЕОН МАРИНОВ ГЕНОВСКИ от Пирдоп е съчинявал молбите на селяните за напускане на ТКЗС. Свещ.ГРИГОР ГЕШЕВ от Ботевград направил предложение пред свещениците от околията да не стават членове на ТКЗС.

През м.м.май и юни 1957 година бяха разпространени 3 анонимни писма насочени против народната власт и ръководството на православната църква. Две от писмата бяха с определено вражеско съдържание. Авторът на едно от вражеските писма - свещ. МИХАИЛ п.ИВАНОВ РАШКОВ от Своге, бе осъден на 6 месеца затвор.

Православното духовенство при активната религиозно-пропагандна дейност прокарва вражеска тенденция.

В проповед на 29.V.1957 година митрополит СОФРОНИЙ е казал: "Идвайте без страх в църквата, няма защо да се страхувате. Минаха отдавна времената на страха, христовото учение е най-великото и се изучава в целия свят, а разни професори, учени и недоучени, излезли бързо на бял свят се опитват да го отрекат".

На проведения през м.юли 1957 година инструктивен курс в Черепишкия манастир, пред група свещеници архимандрит СЕРАФИМ,н-к на"Културно-просветния" отдел при Синода е заявил:" че в борбата срещу комунистите трябва да използуват техните съюзници - чудесата и смъртта - внимателно, за да не попаднат на вълка в устата".

През 1956 и 1957 година под редакторството на епископ СИМЕОН и митрополит ФИЛАРЕТ се напечатаха крайно реакционни статии в сп"Духовна култура". Подобна бе и статията "Религия и образование" от д-р ДИМИТЪР ПЕНОВ, преподавател в Духовната академия; статиите и преводите"Религия и изкуство","Има ли вселената граници","Един атомен физик гради християнски мироглед","Двигател на действителен растеж" и др.

През декември 1957 година и януари 1958 год. по наши агентурни данни бе информиран своевременно ЦК на БКП и бе предотвратено отпечатването на други две реакционни статии в сп"Духовна култура" и "Църковен вестник".

От проверени данни, се вижда, че в библиотеката на Духовната академия, митрополиите и църквите се съхраняват вестници, списания

и книги с реакционно фашистко съдържание до които имат достъп гражданите. По утвърдени планове се извършват проверки за изземване вражеската литература в цялата страна.

През 1957 година бе иззета над 50 тона реакционна литература с автор П.ДЪНОВ от цялата страна и се предизвика финансова ревизия при която ръководството на секта"Дъновисти" ще бъде задължено да изплати на държавата над 570,000 лева злоупотребени средства.Откри се и иззе златното имущество на сектата на стойност около 30 хиляди лева./

През периода 1956/58 години се актавизира дейността на православната църква по включване значителен брой лица по места в екскурзии, църковни тържества, хорове и пр.Тази дейност се ръководи от т.н. църковни братства. Така например в с.Мандрица,Ивайловградско архирейския наместник свещ.ЯНЧЕВ, бивш активен легионер, а след 9.IX.44 год. опозиционер е организирал посрещане на млад свещеник. Излязло е на посрещането почти цялото село, включително членове на БКП, начело с барабани.

Съвсем недостатъчно е противодействието с агентурно-оперативни мероприятия от страна на органите на ДС на подобни прояви. Особено използуването на агентура за осуетяването им или за разлагане на групите.

Решението на ЦК на БКП от 8.I.1958 година и статията от 8.II.1958 година на в"Работническо дело" за активизиране антирелигозната пропаганда предизвикаха оживление сред религиозните дейци и враговете се опитват да мобилизират своите сили като усилват религиозната пропаганда. Според митрополит ЙОСИФ това било"сигнал за персонална борба", която можело да се разпростре върху всички неудобни митрополити. Митрополитите живо се интересуват какви инструкции ще бъдат дадени от Партията. В Синода искат да разребат кое е наложило да се премине в настъпление срещу религията.

Митрополит ФИЛАРЕТ е дал указание на свещениците от Ловчанската епархия да не ходят на антирелигиозни събрания.

В отделни изказвания патриарх КИРИЛ, митрополитите ФИЛАРЕТ и КЛИМЕНТ казват, че това явление е временно, което с нищо не може и не трябва да засегне установилите се отношения между църквата и държавата.

След срещата си с др.др. ЮГОВ и ЧЕРВЕНКОВ, патриарх КИРИЛ свика намаления състав на Синода и съобщава, че Правителството не било доволно от политиката на Синода и по-специално от поведението на ПАИСИЙ, СОФРОНИЙ, МИХАИЛ, КЛИМЕНТ, ПИМЕН. По този повод били взети

мерки да бъдат предупредени останалите митрополити. Решили да замине за Търново и Русе архимандрит ИЛАРИОН, за да предупреди СОФРОНИЙ и МИХАИЛ да бъдат осторожни. Митрополитите от своя страна трябвало да предупредят свещениците от епархиите как да се държат"към местни предизвикателства".

Получиха се данни за остра реакция от страна на някои висши духовници и предприети мерки:

Когато СОФРОНИЙ бил информиран за срещата в Синода заявил: "Обвиняват ни, че сме засилили религиозната пропаганда. Това е наша задача. Невъзможно е да скръстим ръце, да мълчим и да се помирим с положението.Пишат из вестниците против нашата вяра. Нека ние, които стоим здраво зад християнската вяра, да я пазим и разпространяваме.. Ако нямаме право да пишем, никой не може да забрани на нашите уста да говолят. Нека не ни плаши нищо".

Подобни са изказванията и настроенията на митрополит МИХАИЛ, епископ СТЕФАН, ГЕОРГИ КЛИСАРОВ, секретар на патриарх КИРИЛ и др.

Някои свещеници с писма до Синода и отделните митрополити отправят запитвания какво да бъде отношението им към решението на ЦК на БКП, а други усилиха вражеската си дейност и активно противодействуват.

Свещ.ДИМИТЪР МАЛАКОВ от Русе,разправял, че невенчаните в църква няма да имат деца, а ако имат - църквата ще отказва да ги кръщава.

Свещ. ПЕТЪР СТОИЧКОВ от Кула,казал:" Комунистите ще се откажат от клетвите си, когато увиснат на дърветата". Съветвал селяните да се отказват от работа в ТКЗС.

Подобни и други от този характер изказвания са направили и редица други духовни лица.

За париране вражеските прояви на свещениците са набелязани агентурно-оперативни мероприятия и дадени указания за документиране дейността им.

Враговете сред католическото духовенство водят вражеска агитация и пропаганда, поддържат връзки с представители на капиталистическите легации в София, приемат и информират идващи в страната под формата на туристи търговци и др.католически свещеници и цивилни лица от Франция,Италия,Холандия и др..Събират и препращат информативни сведения отнасящи се за католическата църква, във Ватикана.

Така напр.монахините ЗДРАВКА БОЙЧЕВА и МАРИЯ ДУКОВА,използувайки връзката си с канцлера на френската легация- ЕЛИЗАБЕТ РУДИЕ, изпращат информации за състоянието на католическата църква на бившата директорка на кармелитския манастир, експулсирана през 1952г.

АНА ПЕЛЕГРИНО, намираща се в Рим, Италия.

В края на 1956 година католическия свещ. ГЕОРГИ ШИПКА установи контакт със свещ. СТАНИСЛАВ, отговарящ по линия на ордена "Пасионисти" от световен мащаб и живущ в Холандия. Връзката бе прихваната от службата и информациите за живота и дейността на църквата, които изпраща в кодиран вид ШИПКА до СТАНИСЛАВ се контролират от нас.

През лятото на 1957 година посетиха страната двама католически свещеници-французи, под формата на туристи. Последните се свързаха с католическия владика КИРИЛ КУРТЕВ от когото са се информирали подробно за католическата църква. КУРТЕВ е предал на същите своя снимка с автограф.

Вражеската агитация сред католиците се засили по време на унгарските събития. Католическия владика КИРИЛ КУРТЕВ открито от амвона на черквата призова католиците да се молят за "борещия се унгарски народ". Наблюдаваше се засилване интереса на капиталистическите легационни представители към религиозните служби.

Вражеското настроение сред католиците по места се подклажда и от голямата кореспонденция, която водят отделни лица със свои роднини - католически свещеници и монахини, живущи в капиталистическите страни/Вражеската кореспонденция се спира/. Понастоящем в капиталистическите страни живеят 82 лица - монахини и попове, напуснали страната до 1950 година.

Всред католиците масово се разпространява анонимно молитвата на "св. Антоан". Разпространението й обхвана и извън католическите среди в страната, каквото е положението в Плевенски и др. окръзи. Преписването в повечето случаи е механично. Бяха заловени, разпитани и предупредени някои писачи в Стара Загора, Пловдив и др. Разпространението почти спря.

Вражеската агитация и пропаганда особено по време и след унгарските събития се подбужда открито чрез радиото и печата. Рязко се увеличи изпращането на списания, книги, вестници и писма с крайно реакционно съдържание. В някои от тях се дават указания и сочат начините за борба на религиозните общности срещу комунизма. Така напр. в статия "Християнство и марксизъм" от бюлетина на швейцарската евангелска служба брой 10 от 1957 година, изпратен до абоната проф. СТЕФАН ДАНКОВ се пише:" Днес църквата има вече свои пратеници и от другата страна във формата на християнските общини в страните зад желязната завеса. Действително те не би трябвало да се сочат като пета колона на Запада. Нашата задача се състои в това, щото да се помогне на християнските общини там, чрез нашето застъпничество, чрез, по възможност най-точна информация и чрез насрещно посещение".

Вражеската дейност сред протестанските секти се изразява в разпространение на вражески слухове. Тя е неизменна такава от 1949 г. след пасторския процес.

Основната насока на дейността на ръководителите на сектите е - привличане на нови членове.

Не са изключение и по-активни прояви на врагове от тези секти Така напр.от агентурни данни се вижда, че пастор СТЕФАН ГРАДИНАРОВ е въздействувал върху членовете на конгрешанската секта с.Ветрен, Пазарджийско на брой 64 души да не влизат в ТКЗС.

В края на 1956 година бе арестуван и се проведе следствие на ЕВСТАТИ ВЕЛИЧКОВ, ръководител на секта адвентисти-реформатори. Същият по време на пребиваването си в Румъния през 1956 година под претекст посещение на роднина е изнасял беседи и присъствувал на събрания на тамошните адвентисти-реформатори, въпреки, че му е било известно, че тази секта в РНР е извън законите. Румънските другари го арестуваха и предадоха на нас.

Сектите вербоват и младежи за свои членове. Петдесятната секта организирва младежки и театрални групи към църквите, младежки събори. През 1955 год. се състоя във Варна събор на младежи-петдесятници и др.За 1957 година тази секта се е увеличила с 200 нови членове

В резултат на вражеска подкладка и на религиозен фанатизъм в Павликенско 10 адвентисти са отказали да гласуват по време на изборите през 1957 г.В Севлиево са отказали да гласуват 4 души.

През 1956 година бяха набелязани активни мероприятия за разлагане на сектите, а в началото на 1957 година и след Решението на ЦК на БКП от 8.I.1958 година се изготвиха планове за същата цел от национален мащаб. Постигнаха се известни успехи по разложението. Така по обекта на активна разработка ЕДУАРД КУРИЯН от Бургас подпредседател на секта"Петдесятници" бе проведена успешно комбинация за компрометиранет о му. В резултат на комбинацията се предизвика непримирима борба между двете групи петдесятници. Недостатък е, че не се разкрива шпионска дейност.

В Димитровград навременните успехи на петдесятниците да увличат учаща се младеж, бе реагирано веднага, съвместно с учителите. От службата бяха разпространени 40 анонимни писма с разобличителен материал срещу БОРИС БОНЕВ, ръководител на адвентната секта и други негови помощници. Резултата е положителен.

Подобни мероприятия за разлагане на сектите бяха проведени с успех и на други места в страната-Габрово,Павликени, Коларовград и други.

Подобрена е навременната информация на Партията и Ръководството на Министерството, относно проявите, настроенията и действията на религиозните общности в страната.

СЪСТОЯНИЕ НА ВРАЖЕСКИЯ КОНТИНГЕНТ И ОПЕРАТИВЕН ОТЧЕТ

Работата по линиите на отделението за цялата страна, през посочения период протича по основните заповеди №№ 7 и 10.

Главна задача, стояща за разрешение през посочения период бе довеждането докрай установяването и вземането на отчет действителния вражески контингент. Тази задача в общи линии е изпълнена. Напълно е уточнен вражеския контингент по манастирите и църковно земеделските стопанства.

Оперативния отчет през 1958 година сравнен с началото на 1956 година е следния:

ЛИНИЯ	към 1.I.1956 год.							към 1.I.1958 год.					
	ГАР	ГПР	ЛАР	ЛПР	ОНД	ИД	контр.	ГАР	ЛАР	ЛПР	ИД	ОНД	контр.
православ.	-	1/3	15	3	213	2	11	-	24	2	1	715	11
католици	1/3	-	9	1	32	-	4	2/5	8	-	-	96	5
прот.секти	1/2	-	10	6	125	1	4	1/2	14	3	-	295	8
всичко=	2/5	1/3	34	10	370	3	19	3/7	46	5	1	1106	24

Общо по линията на"Духовенство и секти" в страната се водят 1161 разработки с 1165 обекта.

Освен посочените по-горе данни, по други линии се водят над 30 обекти изхождащи от контингента на отделението.

По места към обектите е насочена агентура отчитана по други линии.

Посочените цифри показват, че са взети на разработка най-важните обекти протичащи по линиите, това са висшето православно и реакционно духовенство, католическите духовници, ръководителите на сектите и активистите.

По разработките на някои от излезлите от затвора се получиха данни за развиване вражеска дейност от тях. За активна вражеска дейност се разработват пасторите ЕМАНУИЛ МАНОЛОВ, ТРИФОН ДИМИТРОВ и др

Изпълнявайки заповед 10, работата по водените оперативни дела протича както следва:

По православно духовенство бе заведена активна разработка на епископ АНДРЕЙ/СТОЯН ПЕТКОВ/, българин, американски гражданин, невъзвращенец в САЩ, с основна цел да се изясни дейността на обекта и съществува ли дейност между невъзвращенците-деятели на православната църква против НРБ и установяване неговите поддръжници в страната.

Установи се, че обекта се е свързал с легионерския водач ИВАН ДОЧЕВ през 1950 година , а през 1955 год. в Париж при срещи с изменници и американски политически дейци е обменил мисли за"освобождението" на България.Работи се за установяване връзките му в страната и подготовка на агенти с възможности за задгранична работа.

Част от водените разработки по православно духовенство са за шпионаж.

По-важна от тях е разработката на ловчанския митрополит ФИЛАРЕТ, председател на Върховния църковен съвет. Установи се, че поддържа близки връзки с бивши царски офицери, които подпомагал да бъдат назначени на работа в Синода. Дал им указания да се търсят, да се знае кой къде е, да се пазят и да бъдат умни.

От аг"Лавров" се получиха данни, че обекта се среща със секретарката на гръцкия дипломат АНТОНЕЛОС - МЕТА ТЕОДОРИДИС у дома на КОЧО ИВАНОВ, обект на II управление ДС. Разработен е съвместен план с II управление ДС, който е в процес на изпълнение. Темпа на водене на разработката бе бавен. Отскоро се получи активизация в разработването му - внедрени бяха ценни агенти към обекта.

За вражеска агитация и пропаганда се води на активна разработка търновския митрополит СОФРОНИЙ. Установи се, че през 1948 год. е подпомогнал нелегалния подофицер от ВВ-ГОСПОДИН ЗАПРЯНОВ да се укрие под формата на монах в Преображенския и Присовския манастири. През лятото на 1945 година е съдействувал и за укриването на михайловиста НИКОЛА КОЛАРОВ в Присовския манастир, подпомагайки го и материално.

Вражеската агитация на обекта се характеризира с изнасяне на явно вражески проповеди. Забранява на свещениците да се включват в полската работа на ТКЗС, за да имат възможност да се отдадат на преките си задължения като духовници.

По разработката се работи добре от ДС-Търново и навреме се връщат документации по вражеската му дейност.

Патриарх КИРИЛ се уличава в активно съдействие за провеждане на вражеска дейност от други лица. Обгражда се в Синода с отявлени вражески елементи. С негово разрешение се отпускат помощи и пенсии на репресирани от народната власт лица и семейства на осъдени и ликвидирани православни свещеници. В последно време е изискал автобиографии на всички служители в Синода.

Наличната агентура информира за проявите на висшето духовенство, но не е в състояние да ги разработва по-задълбочено и пълно. В тази връзка са взети мерки за обезпечаване разработките с ценни агенти.Дадени са указания за активизиране наблюдението им по места.

По ЛАР"Звяр" заведена на свещ.МИХАИЛ АНАНИЕВ от окол.у-ние МВР-СТ.Димитров се установи, че обекта се е срещал с нелегалния КОСТАДИН ЯНКОВ.Извършена е документация по случая и предстои реализиране на обекта.

Най-добра е агентурната обезпеченост на разработките в Търновски окръг, където не са констатирани дела, без да се наблюдават обектите. В София се разполага с агентура, която все още съобщава информативни сведения за обектите и не е в състояние да ги разработва активно.

По повечето водени разработки най-съществена слабост е слабата документация по тях. Това важи за София и повечето окръзи с изключение на ДС-Търново, където редовно се документира вражеската дейност на митрополит СОФРОНИЙ.

По разработките не се провеждат по-задълбочени и целенасочени мероприятия и комбинации за внедряване на агентура, разкриване на връзки със задграница, за своевременно научаване и париране намеренията и действията на обектите.

За слабата и неактивна работа по висшето духовенство има най-голяма вина бившия началник отделението др.СТОЯНОВ, който водеше лично част от ценната агентура, но съществени данни по делата не получи. Същия преглеждаше дела, оказваше на необходимостта от провеждането на мероприятия, но не контролираше от близко за тяхното изпълнение. Не по-малка в това отношение е вината и на началник отдела.

В резултат на проведените мероприятия от страна на отделението през 1956-58 год. бяха регистрирани известни успехи по линия на католическо духовенство. Така например бяха изяснени връзките на обектите на ГАР"Невестулки" -ЗДРАВКА и ЛИЛЯНА БОЙЧЕВИ и МАРИЯ ДУКОВА, монахини-кармелитки. По данни на наш задграничен агент подготвен и изпратен съвместно с I управление ДС се изясни:

Експулсираната през 1952 г. АННА ПЕЛЕГРИНО, директорка на бившия кармелитски манастир в София е настанена в Рим и ръководи голям кармелитски манастир, посещаван от кардинали и бившата царица ИОАНА. Посоченият манастир се явява като център за дейност срещу България чрез източно-католическите църкви. Връзката с България се осъществява от канцлера при френската легация ЕЛИЗАБЕТ РУДИЕ, която от своя страна предава събраните сведения за живота на католиците посредством ЯНЕШ ЗУПАН, католически свещеник, бил до 1950 год. в България, сега живущ в Ница, Франция.

Връзка в България с РУДИЕ поддържа обекта ЗДРАВКА БОЙЧЕВА, която посредством останалите два обекта и други активни католици събира интересуващите я данни.Така например по описания начин

ПЕЛЕГРИНО е била информирана напълно за хода и последствията от католическите процеси, за състоянието на католическата църква, за положението на езуита ЙОРДАН КАРАМИТРОВ и др. Получила е пълна информация по арестуването на владиката КИРИЛ КУРТЕВ в края на 1956г.

По посочения канал ПЕЛЕГРИНО изпраща помощи на католическата църква, изразени в различни дребни неща.

Връзката на обектите на разработка с РУДИЕ се потвърждават от заловени писма написани от ПЕЛЕГРИНО, както и от агентурни данни получени вътре в страната. Изготвен е план за съвместна работа с I управление ДС. Бе командирован втори агент зад граница.

Все в изпълнение на горните задачи бе изведен на краткосрочна задгранична командировка наш агент с основна задача да се свърже с отговарящия за Северната католическа църква СТАНИСЛАВ СЕБАСТИЯНОВ, живущ в Холандия, заемащ отговорна работа във Ватикана. Повод за срещата му бе даден от обекта на активна разработка - ГЕОРГИ ШИПКА, за да предаде цялостен доклад в устна форма на СТАНИСЛАВ, за състоянието на католическата църква при днешните условия в България. Бе създаден и прихванат канал, посредством който се предават информации и някои нареждания отнасящи се за католическото духовенство.

Понастоящем агента е"пощенска кутия" на кодирана кореспонденция между ШИПКА и СТАНИСЛАВ. Досега бяха разменени няколко писма в които ШИПКА даде пояснения около живота на католическите свещеници.

По горните разработки предстоят за провеждане допълнителни мероприятия и главно изпращане зад граница на други агенти, каквито има набелязани и са в процес на подготовка съвместно с I у-ние ДС.

По данни на аг"Владо", впоследствие документирани се вижда, че католическия владика КИРИЛ КУРТЕВ, обект на разработка е бил посетен от двама французи, цивилни свещеници през м.август 1957 година. Единият от тях КАРИОН проявил жив интерес към въпроси, около католическата и православна църкви. В продължение на близо двучасов разговор, КУРТЕВ ги осведомявал за положението на католическата църква. Зафиксирани са и други срещи на КУРТЕВ с чужденци.

По разработката на КУРТЕВ бе внедрен добър агент.

Установено е, че и други обекти протичащи по линията се свързват с представители на капиталистическите легации.

Връзката с чужденци се поддържа главно от ръководителите на католическата църква или от свещеници и монахини, имащи връзки на Запад. Задграничната кореспонденция на католическата църква в голямата си част протича по специален път/чрез капиталистическите легации/.

Подобрена е обезпечеността на разработките по линия на католическо духовенство в София. Подобрение се получи в придобиване на агентура в Пловдивски окръг. Освен това по места се използува агентура прохождаща по БЗНС/о/ и селско стопанство, какъвто е случая в Пловдивска и Свищовска околии, където има цели католически села, за разработка и наблюдение на обектите католически свещеници. Но това е все още съвсем недостатъчно. Този въпрос не е цялостно разработен от отдела и дадени указания за най-пълно използуване на цялата агентура за разработка на обектите.

Чрез агентурата на II управление ДС работеща по френска, италианска, аржентинска и други линии се зафиксират срещи между чиновници от легациите и обекти протичащи по нашите линии, без да се установява характера на срещите.

През отчетния период освен с II управление ДС, по католици бе засилена координацията и с I управление ДС. През юни 1957 година бе изготвен план за разработване връзките на невъзвращенеца ИОЗО Гагов, католически свещеник, ръководител на т.н"Гагов комитет"в Италия. Бяха набелязани лица за вербовка с перспектива. Отпочната е подготовка за вербовка на двама католици, връзки на католически свещеници намиращи се зад граница, единият от които е вербован.

ДС-Стара Загора умело използува аг"Чернев" и в продължение на две години възпрепятствува петдесятния пастор ЕМАНУИЛ МАНОЛОВ, обект по английско разузнаване да обедини двете крила на сектата.

По активна еднолична разработка"Подлец" заведена на БОРИС БОНЕВ, председател на адвентната секта, бе проведена комбинация за документиране престъпно деяние от него с разложителна цел. Работи се за разобличаване децата му като хулигани, все с цел разложение. Разработката все още не се движи активно главно поради липса на ценна агентура.

Слабост в работата на отделението в центъра е, че наличната агентура не отговаря на поставените задачи за разработване най-важните обекти от национален мащаб. Съществува тенденция за провеждане главно разложителни мероприятия и изоставяне разработването на обектите.

Необходима е подготовка и вербовка на нова агентура, на сериозен компроматериал или на постепенно привличане, съобразявайки се с манталитета им - вярващи, но общуващи с външни хора, вегетарианци и пр.

Все още недостатъчно активно се работи по разработката на висшето духовенство и ръководителите на сектите.

Във връзка с Решението на ЦК на БКП от 8.I.1958 год. са набелязани конкретни мероприятия.

ПО АГЕНТУРАТА

Цифрово изразена агентурата използувана сред духовенството заедно с нововербуваната през периода 1956-58 година,са:

ЛИНИЯ !	1.I.1956 год. агенти	инф.	вербовани инф.	агенти	1.I.1958 год. агенти	Д.В.
православни	84	71	6	21	160	3
католици	17	8	-	10	37	-
секти	37	45	9	15	86	-
всичко =	138	124	15	46	283	3

Така посочените цифри илюстрират по брой агентурата по линия на духовенство. При пререгистрация на информаторите в агенти има отпадане на малък брой с.с. което се компенсира с придобитата агентура

Общо агентурата за цялата страна по всички линии на духовенството е недостатъчна. Темпа на придобиване нова ценна агентура е бавен.Няма разнообразие, комбинативност и настъпателност за придобиване на агентура.

През 1955 година почти не бе придобита нова агентура, в началото на 1956 год. бяха регистрирани добри вербовки.

Така например в центъра по православно духовенство бе вербован ценен аг"Наблюдател", изхождащ от висщите среди на православната църква, спомогнал за разкриването на анонимния писач МИХАИЛ п.ИВАНОВ.

По католическо духовенство в управлението се извършиха две ценни вербовки на аг"Свилен" и аг"Иванов" на компрометираща база.

По протестантски секти резултатна работа за разложението им дава вербования през 1956 г. в затвора от о.р.при отделението агент "Манолов".

Ценни вербовки извършиха ДС-Бургас на 3 с.с. по сектите,ДС-Балчик,Стара Загора и др.

В центъра, православно духовенство е обезпечено до степен за наблюдаване предимно външните проявления на обектите. Основна причина за това е, че старата агентура, вербована преди повече от 4-5 години на слаб компроматериал и поради обществено си положение/бивши дейци на разтурения Свещенически съюз/ не е в състояние да изпълняват разузнавателни задачи. Друга причина е, че методите на ДС отдавна са разкрити пред обектите по вина на преди работелите работници по тази линия.Много от обектите, които разработваме са вербовани и им са давани задачи по разработка на техни колеги.

Установи се, че аг"Папазов" на връзка при соф.окр.у-ние МВР е автор на анонимните писма и двуличник, за което е осъден.

Приръста на агентурата по католическо духовенство е все още незадоволителен за цялата страна.В отделението има добри агенти, като "Павлов","Владо","Иванов" и др.

ДС-Пловдив също разполага с добри агенти, като"Милинов" в състояние да разработва всички обекти намиращи се в Пловдивски окръг. Бе изпуснат от ръководство и се разконспирира аг"Викенти"изхождащ от свещеническа среда от ДС-Пловдив. Все още лошо се работи с агент "Цветанов" предаден от работник от центъра на гр.у-ние МВР-Пловдив, въпреки добрите перспективи за работа.

Предстои да се подобри работата по ръководството и възпитанието на наличната агентура по католици,особено по окръзите и околиите където срещите се провеждат много трудно и не се обръща много внимание на политическото й възпитание.

По протестантски и православни секти наличната агентура е също недостатъчна. Основна задача по сектите бе, да се вербова качествена агентура за разложението им. Таза задача се изпълнява задоволително. За сега добри агенти използувани за разлагането на сектите са"Родопи","Матей","Манолов" от София,"Николов" от ДС-Ямбол и др.

В отделението през изминалия период, въз основа заповед № 10 на Министерството се работи по подготовката на агентура за работа зад граница.Така по католическо духовенство бяха изведени 3 агента през граница от които един съвместно с I управление ДС.Необходимо е да се работи още по-активно за придобиване и внедряване на агентура в зад-граничните религиозни централи - най-вече във Ватикана.

Недостатъчна бе оказаната помощ на окръзите, особено през 1957 година.Това се дължи на положението, че всички от отделението бяха ученици и студенти. Липсваше периодичност при посещението на отделни окръзи. Практиката показва, че помощ от центъра е крайно необходима, особено на околийските управления, където о.р.работят по всички линии. Този недостатък в последно време се преодолява.

За ликвидиране слабостите и бързо придвижване работата на отделението в светлината на Решенията на ЦК на БКП от 18 май 1957 г. и 8.I.т.г., ще бъдат проведени следните основни мероприятия:

1.Ще се подпомага и контролира изпълнението докрай решенията на ЦК на БКП и основните заповеди на Министерството в изпълнение на които има разработени планове.

2.Ще се активизира работата по вербовка на нова агентура по всички линии на отделението, способна да разкрива вражеската и

шпионска дейност на обектите на разработка. Най-сериозно внимание ще се обърне по придобиването на агентура по православно духовенство и секти, включително и по окръзите.

Ще се подобри работата по подготовката и вербовката на агентура със задгранични възможности за внедряване в задгранични централи на религиозните общества, най-вече по католическо духовенство.

3.Ще бъде активизирана работата по разработтата на висшето православно духовенство, като за работата по разработките ще се иска редовна отчетност от водещите ги о.р.

4.Ще продължи активната работа по разложението на сектите по места, като за целта ще бъдат командировани оперативни работници от центъра за оказване помощ. Периодическа помощ по окръзите ще се оказва и по останалите линии. Ще се използува резултата от проведената финансова ревизия на секта"Дъновисти" и се излезе с предложение за закриването й като"верска общност".

5.В срок до 30 юни т.г. да се завърши проверката на църковните библиотеки и изземе инкриминираната и вражеска литература.

6.За подобряване работата по католическото духовенство в Пловдивски окръг, с най-голяма концентрация на католическо население, целесъобразно ще е да се определи 1 о.р. от ДС-Пловдив да отговаря само по тази линия, а другия о.р. да отговаря за православно духовенство и секти.

Ще се засили контрола над всеки о.р. по изпълнение заповедите и указанията на Министерството.

Н-К УПРАВЛЕНИЕ III ДС
-Генерал майор:

15.III.1958 година
София

БТ/12 екз.